

„Soča“ (zhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pocinical“ se plačuje za navadno tristo- no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 " " " " 2 "

6 " " " " 3 "

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starom trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 2.

Dopisi in naročnina naj se pošlja opravištvu „Soča“ Via Seminario št. 10

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Djalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Germansko in Madjarsko nasilstvo.

Kaj čudno in celo sramotno se razločuje sedanja „prosvitljena“ doba od vseh prejšnjih vekov. Vidimo namreč, da močnejši narodi, ki imajo sočasno v svojej oblasti političke vojske, hoté popolnem iztrebiti raz zemeljskega površja slabše in manj številne narode. Mi vidimo, da sedanji politički gospodarji skušajo uropati podložnim narodom ravno tó, kar je vsakemu zemljanu najbolj uzvišena svetinja, — materini jezik. — Angleži bi radi usilili svoj jezik podložnim Gallom, kakor so ga usilili za tužnim, toli zatiranim katoliškim Ircom. Slobodomisleči Francozi bi zopet radi zatrli narodni jezik podložnim Baskom, Bretoncem in Flamcem, kakor tudi na onej strani Sredozemskega morja v Alžiru. Osnovno šolstvo mej temi rodovi je izključno le francozsko. Narodnega gibanja ni opuzati mej temi narodi, kajti za to že skrbi francozka „slobodomiselna“ vlad. No in mi vsi vedno mislimo, da je celej Francozkej le francozki jezik narodna svetinja in narodni ponos.

Ali najkrutnejši roparji narodnih svetinj so dobro nam znani Madjarji, ti prietni in istokrvni bratje silovitim Turkom, kakor tudi Germani, vočni in zapriseženi sovragi krepkega življa slovanskega. Letém ni nobeno sredstvo progrida, če le morejo na kak način škodovati polagoma, a počeno in krepko dvigajočemu se Slovanstvu. — Slovaki (— naši bratje v severozahodnem delu Ogrskega, ki pa zavejo sami sebe Slovence, — torej smo celó v imenu popolni bratje —) so se jeli pred nekaj desetletji precej krepko gibati in narodno probujati. Ustanovili so tudi „Slovaško matico“, ki je izvrstno uspevala ter je imela isti namen, kakor naša „Matica slovenska“. Oživotvorili so tudi krepak naroden denarstven zavod „narodno banko“. Ali Madjarjem je bilo to trn v peti in uvideli so v tem veliko nevarnost za „Madjar orszag“ in Deakovo veliko madjarsko idejo. Razpustili so namreč nedolžno in nepolitiško „Slovaško matico“ ter samolastno pogabili njene stotisočake. Narodnej banki so pa poskrbeli izključno le madjarški odbor in madjarsko vodstvo, akó da je ta zavod sedaj le v nesrečo že itak precesrečenemu pobratinskemu narodu Slovaškemu, — kajti vse sodelovalence šiba madjarska samovolja ter zatira osebno slobodo v narodnej posveti in napredku. Šolstvo je vse le madjarsko in tužna slovaška deca čedalje bolj

pozablja svoj národni jezik, a glodati mora trdo kost tatarskega jezika, ki ne spada niti v vrsto indoevropskih jezikov. Ravno takó se godí do 60 tisoč naših prekmurskih in ogrskih Slovencev, ki čakajo smrti narodno v neasitljivem grlu tatarskega Moloha.

Tudi ogrskim Srbom preti velika nevarnost samopasne volje madjarskega šovinizma. Ogrske srbe sicer že sedaj neizprosno tlači madjarska samovolja, ki zatira vsako krepkejšo narodno zavest, kajti vsak pojav plemenitega naroda srbskega jim je že pogibelj za njihovo državno idejo. Toda proti jim še večja nevarnost! Srbi imajo namreč v Novem Sadu ob Dunavu svojo krepko „Srpsko matico“, ki ima nad milijon goldinarjev na razpolago. In nevarnost je, da zadeno ta narodno-književni zavod ista tužna usoda, kakor že gori omenjano posestrimo „Matica slovaška“. Madjarji le še iščejo kakega povoda, s čemer bi potem prikriji pred svetom svoje samosilniške namene. In če iščejo povoda, dabé ga prav gotovo. Tužni Srbi! V Sibiji jih tepe dobro rejeni Milan, v Ogrskej pa novodobna kultura nekdanjih divjih tatarskih konjarjev!

Prav takó se godí tudi ogrskim Rumuncem, katere jednako tlači madjarski ustavni despotizem. In to ravno nam dela sovražna dva naroda izven naše monarhije, Srbski in Rumunski, — srbsko in rumunsko kraljestvo, kar bode še prava težava avstrijskej vnanjej politiki. Dualizem je za našo državo neizmerna nesreča, ki nam spleta za bodočnost hude biče!

Madjarski šovinizem šopiri se tudi v trejediní kraljevini Hrvaški, ki je le po postavni nagodbi, priklopljena k transilivski polovici. Tam gospoduje mladi ban Hedervarski, ki po milosti Tisze gospoduje našim bratom Hrvatom — Tudi ta mora jenzati! Hrvati imajo slavno preteklost, slavne kralje, slavne boje, nemiljive zasluge za hišo Habsburško, kako da jih bode teptala tatarska peta?!

Z Madjarji se ujemajo v takem poslu jedino še Germani. Pustimo Nemce v Avstriji, saj znamo njihove čine. Pogledjmo le v Nemčijo. Vse Alzacijo-Loreno bi radi pošvabili kar čez noč! In zakaj? Jedino zato, ker so bili voljeni tam sami Francozi in nasprotniki Bismarkovemu septenatu. Šole so ponemčili kar čez noč, vsa privatna narodna društva so razpuščena, a za vsakim voglom tiči nemški vohun, ki pazi na vsak korak Alzaških domoljubov.

Nič boljše se ne godí Poljakom na Poznanjskem in v izhodnej Prusiji. Vse Poljake, ki so se zdeli Bismarku nevarni, izgnal je iz domovine. Nemce naseljujejo v čisto poljske kraje, kateri imajo vajeti v rokah ter so ob enem vladni vohuni. Vsak rodoljubljen pojav se zatré že v kalu. Osebne slobode oni presvitljeni germanski kulturonošci nočejo pripoznati narodu poljskemu.

Radi tega samosilškega ponemčevanja poljskega osnovnega šolstva interpelovali so poljski poslanci pruskega naučnega ministra. Toda on jim je povedal prav na kratko in razložno: da mora postati nemški jezik občevalni jezik vseh pruskih državljanov. Kako krute, kako hudobne besede! Pruskej državnej ideji naj torej žrtvuje toliko milijonov Slovanov svoje najljubše svetinje, naj se odpové jeziku očetov svojih, naj pozabi na slavno svojo preteklost? Ali ni to usodno posilstvo? In vsako posilstvo mora kedaj prejeti zasluženo plačilo!

Tužna je usoda slovanska. Izginili so že v morji germanstva polabski Slovani, ponemčeno je že celo Pomorjansko, rapidno ponemčujejo se lužiški Sorbi, — ponemčeje so že vse osrednje nekdanje slovanske Alpe, a vse to še ni zadosti žrelu germanskega samosilstva in hoče iti še dalje! Sedaj so prišli na vrsto pruski Poljaki in Sorbi, a žejamo jih tudi Slovinci in Čehi. Za nami bi prišli na vrsto Hrvatje, Srbi, Rusi itd., da bi bil sit potem njih: Drang nach Osten!

Toda nadejamo se, da začne tudi Slovanstvu milješe sijati politično solnce na obnebi slovanskem; nadejamo se, da se politična usoda prej sprijazni z idejo slovansko, kakor se uresničijo Teutonom gorče želje. Tudi Egipčani, Feničani, Babilonci in Asirci, Grki in Rimljani so gospodovali svetu, toda izginili so raz zemeljsko površje. Za temi so dominirali v Evropi Romani, a za njimi gospodujejo še vedno Germani. Toda koló usode in sreče se vrta: kedor je na vrhunci, pada in navadno celo izgine. Tudi za Slovanstvo prihaja njegova doba, kajti: Slovan gre na dan! Ali ker Slovanstvo nima na vesti političkih grozovitostij, ker se dviga le po poštenej poti ne da bi hotelo sè svojim napredkom oškodovati druge narode, osobito pa za to, ker je Slovaški duh čil in zdrav, organizem Slovanstva še neomehkužen: zato smemo prorokovati Slovanstvu še veliko, mogočno in

LISTEK.

NESEM VAM NOVICE...

(Božična pravljica; češki napisal I. L. Hrdina; poslovenil Vlastimil.)

Saj veste, da sam ne pomnim te pravljice. Prigodilo se je to bajé pred davnimi leti. A naša ranjka babica trdila nam je to preaveto in klicala cele vrste prestarih pametnikov k svedočbi. Verovali smo ji; osemdesetleten človek vendar na kraji gomile ne bode lagal, sicer pa, kdor je mogel uže marsikaj pretrpeti, lahko mnogo pové.

Kako to: ko je božična doba prišla, ko je babica na sveti večer izpod pórnice izvlekla veliko pesmarico — vedela ni, kam uže bi jo rova pred namí skrila — kjer se bile na slabem, uže rujavem papirju v debelih švabskih črkah stlačene pobožne pesmi za celo leto, odprla jih tam, kjer je imela mej listi položene očali in si zapela po tiho „Nesem vam novice...“ Ta pesem se mora peti ravno o polnoči, pa — „Gospod Bog mi odpusti“, rekla je, „uže ne morem dočakati“.

A ko je izpela, snela si je očali, vtaknila jih zopet v pesmarico ter jo dejala na polico, precej visoko, kamor bi mi ne mogli doseči. Bili smo povsodi kakor sleparji — a, saj poznate otroke! — da bi se nas sam zlomek bal. Babica je imela pesmarico kakor drag zaklad. Da bi ji tako iztrgali iz nje

list ali razbili očali, no — — — Na sveti večer pak se babici ni bilo treba nas bati. Imeli smo dovolj drugih igrač. Toda previdnost ni odveč. Potem poklicala nas je k sebi, vsedli smo se okoli nje, in najmanjši zlezli so jej na kolenu.

„Če bi imeli bogato babico, otroci,“ rekla je, „dala bi vam za božično drevo novih oblek, sladčic in marsiktorih lepih reči, ali ker sem uboga, ne morem vam ničosa dati, razvèn da vam povem kako pravljico. Igrače bi razlomili, izgubili a pripovedko si lahko zapomnite in imate vzgled — —.“

In pravila nam je, dokler nismo zaspali. In v noči videli smo v sanjah lepe povodne devojke, Jezusčeka, vsakovrstne kraljičine iz bližajih, podrtih gradov in bili smo srečni.

Dvajset let bo letos, kar smo zagreblí dobro babico na Lidičkem pokopališči, bili smo uže dorastli, vendar pravila nam je še pred svojo smrtjo pravljico kakor otrokom. Hiralá jo celo jesen mislili, da ne dočaka več svetega dođ, a dočakala ga je. Toden pozneje pak je uže spala za Lidičko cerkvijo, grob jej je bil sè snegom pokrit.

Da vam to tedaj povém: kakor vsako leto, tako si je i sedaj na sveti dan po večerji vzela staro pesmarico v naročje in si zapela „Nesem vam novice...“ A bil je to uže glas votel, slab, in babica tedaj ni niti izpéla.

„Ravno sem se vzpomnila te — le pesni „Nesem vam novice...“ kakor so jo peti v hiši Lidiškega rablja...“

„To ja, babica, ona stara rázvalina v Lidičih pri rilniku?“

„Da, tam pod rebrom. Sedaj uže od nje ni več nego gomáda kamenja, slabo, majhno zidovje in predrta klet. Vse to je zaraslo z lastavičico, praprotjem in opleteno z bršljanom, a pred leti bila je tu lepa, precej velika hišica, kakor tičnik — kakor lep tičnik, v katerem se skriva krvoločna ptica vjeda. Hišica je bila pobeljena, na oknih same cvetice, streha je imela nove skodlje, in po stenah proti strehi vila se je vinska trta. Taka lepa hišica, tiha in celi dan zaprta kot samestan, a ta rudeči napis nad vratmi! — Vam bi sedaj ne bilo prav nič do takovega napisa, a tedaj je vedelo vsako deto, kaj pomenja tak košček rudeče pobarvanega lesa. V tej hišici so stanovali ljudje katerim se je vsa okolica od daleč izogibala. Rabelj Tatar sè svojo rodbino.

Gorje mu, kdor je moral s Tatarom imeti katero opravilo. Bili so čudni sprevodi, kateri so končavali v slanskih „gajih“, vsaj tam dosedaj pravijo na nekem mestu „pod vislicami“. A Tatar ni bil tako hudoben, — poznali smo ga vsi, brez vzroka ni škodoval nikomur, bil je človek kot drugi, morebiti še boljši, i ni mogel pomagiti, da je oskrbeval ta urad. Bilo je to dedao v rodbini Tatarov, jeden dobil je to po drugem, a Tatarov sin Blaž bi imel zopet prevzeti od očeta urad zadnjega sodnika hudobolcev na zemlji. Takó je bilo in bode, nekdo mora biti rabelj, dokler je greh na svetu. Ker je bil Tatar rabelj, ni smel v cerkev, le za zidovjem pokopališča mogel je poslušati orgljanje. A da bi bili videli Ta-

kega ranjcega, ki je neizmerno ljubil svoj rod do zadnjega izdihljeja. Spominjajoč se besed pokojnikovih, katere je govoril pri veliki slavnosti preteklega jeseni v Svečah, da naj molimo zanj, ko bomo slišali, „da Einspieler je umrl“, priredila so podpisana društva, da se bo pela za dušo ranjcega v franciškanski cerkvi na Kostanjevici slovesna črna maša v ponedeljek 20. februarja ob 7. uri zajutra, — ter vabijo s tem prav uljudno vse svoje društvenike, da bi se v obilnem številu udeležili te sv. daritve in molili za dušo neutrudnega narodnega učitelja. Slovenska narodna čitalnica, Slov. bralno in podporno društvo in goriška posojilnica.

Vincencijeva družba bode imela prihodnjo nedeljo ob 5 $\frac{1}{2}$ uri občni zbor v palači grofice Matilde Coronini v Rabatišči.

Vabilo k občnemu zboru patrijotičnega podpornega društva goriških gospa dne 28. februarja t. l. ob 4 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v stanovanji gospe baronovke Rechbaoh z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o društvenem delovanju leta 1887. 2. Računski sklep za leto 1887. 3. Volitev odbora.

V Grici dne 15. februarja 1888.

Predsednica: SELMA CORONINI.

Ples predpustne nedelje v čitalnici ni bil kaj posebno obiskan, pa bil je živahen. Pogrešali smo pri njem marsikatero odličnega Slovenca. Mnogo je tako šibkih, da jim osebna mržnja prevaguje sicer dobro narodnost. Ples pa je dosegel čast, da si ga je ogledal Njegova vzvišenost grof Coronini.

Iz Kanala se nam piše, da je imela ondašnja „veteranska podružnica“ 8. dne t. m. živahen ples v Segalovi gostilni, katere dvorana je bila ozalšana z zelenjem in podobo N. Veličanstva. Veselico so z obiskom počastili g. dekan, uradniki, župan in odlične družine in deputacija goriškega veteranskega društva.

VABILO.

P. n. gg. društveniki „Goriške ljudske posojilnice“ se uljudno vabijo k letnemu občnemu zboru, ki bo v društvenih prostorih, v hiši dr. viteza Tonklija, uliče Ascoli h. št. 1,

v četrtek 1. marca t. l.

ob 11 $\frac{1}{2}$ uri predpoludne z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo ravnateljstva o društvenem delovanju leta 1887.
2. Račun za leto 1887 in razdelitev čistega dobička.
3. Morebitni nasveti in predlogi.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.

V Goric, 13. februarja 1888.

Ravnateljstvo.

V najem

se da del hiše št. 1 v Šempetru, ki je primeren za gostilno ali pa za stanovanje kake večje družine.

Natančneje poizve se v prodajalnici pred šempetersko cerkvijo.

PRODAJALNICO

papirja in pisarskih potrebščin napravil sem v „Semeniških ulicah“ h. št. 10 in sem pričel prodajati 16. dne t. m.

Priporočujem se p. n. čestitemu občinstvu, slavnim uradom in gospodom uradnikom, odvetnikom in bilježnikom, prečastitej duhovščini, gospodom profesorjem in učiteljem, gospodom županom in njihovim tajnikom in vrlejšolski mladini, da se o nakupovanju takih reči blagovolé spomniti na-me.

V Goric, 17. dne febr. 1888.

Gašpar Likar.

Na drobno in na debelo.

Jožef Culot

v Gorici v Raštelji;

obilna in mnogovrstna zaloga norimberških, galanterij, klt., malih reči in igrac.

Največi izbor blaga za razvoščoke (havzirarje) kramarje, čevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob, roženkance itd.; priporoča svojo veliko zalogo urez ali lepoticij, tapetarij, olopševalnega papirja kakor tudi zlato in srebrno podlega za **imprvaške truge** po fabričnih cenah, veliko zalogo sveč in veliko zalogo čevljev vsake sorte za male in velike cene in može itd.

POSEBNOST

VRTNA SEMENA

vsake vrste in gotove dobrote.

Cene tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

Št. 38 Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da dne 12. marca t. l. začne javna dražba (kant) nerešenih zastav IV. četrt leta 1886, t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1886.

V Gorici dne 9. februarja 1888.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Zaloga norimberškega drobnega blaga

razprodaja na debelo in na drobno.

ZA POLETJE

SEMENA

razne detelje, olupševalne in zarastilne trave, krmno repo in razna zelenadna semena.

Samo sredi Raštelja št. 7.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izložkov itd. itd., ki so oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letošimi besedami, ni druzega ko prevare, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pravnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerodnega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganju, zabasnanju, nemorjaldnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

SADNA DREVESA

Osem plemen najzlahotnejših poletnih in zimskih jabolk visoke rasti z lepimi vrhi, drevesce po 30 do 35 kr.

bruškovih 10 najboljših plemen, drevesce po 30 do 45 kr;

breskve, zgodnje po 30 do 40 kr.;

marelice, zgodnje, debele rumene, po 30 do 40 kr.;

slive in činglo po 25 do 30 kr.;

sadlike t. t. različnih plemen 100 po 40 do 50 kr.;

ležna jajca štirinajstih najboljših in najlepših kohošjih plemen, jajca po 10 do 15 kr. prodaja

Josip Stiegler,

oskrbnik Coroninijeve grofije v Šempetru pri Gorici.

Knjigotržec J. Palik,

v Gorici na Travniku

ima veliko zalogo vsega, kar spada v področje knjigotržstva in točno izvršuje vsa naročila časopisov in muzikalij. Pri njem so dobe vse raznovrstne šolske knjige, papir, pisanke, svinčniki, perosa in vse, česar se potrebuje v šoli in v uradnji. On prodaja po najnižje možni ceni. Gg. uči eljom pa cene še posebno znižuje.

Priporočuje se p. n. čestitemu občinstvu, da bi blagoljno hodilo k njemu nakupovat in naročevat.

NAZNANILO.

Podpisani naznanja p. n. čestitemu občinstvu, da mu je papirnica Leykam-Josefthal izročila zalogo svojih izdelkov za mesto in pokrajino goriško in da je to zalogo odprl 26. januarja v judovskih ulicah (Via Ascoli) hšt. 16.

V Gorici 1. dne febr. 1888.

G. C. LUZZATTO.

Bicikli in tricikli iz prvih angleških tovarov

H. Bock-a na Dunaji. III. Hauptstrasse št. 72.

Ceniki se dopošiljajo brezplačno.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izravno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. Ono ne pregnejo samo omejenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Ptujska vina,

nekoliko rezna sicer, pa prav dobra in naravna, 87. leta, bela in rudeča, razprodajam po 7 do 9 kr. in 85. leta bela, volna in prav dobra po 16 do 22 kr. liter. Tudi imam na prodaj 93 startinov naravnega slivovica iz 85 in 87 leta in na izbero tropinskega žganja po prav primernih cenah.

Ptuj, 2. febr. 1888.

I. KRAVANJA, posestnik.